

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБЛІКУ АБО ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК МЕСЕДЖ В МАЙБУТНЄ

Євсєєва Ольга Олексіївна

доктор економічних наук, професор

Ковальова Дар'я Андріївна

студентка-бакалавр (денна форма навчання)

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Український державний університет залізничного транспорту

м. Харків, Україна

Анотація: Очевидно, що Україна намагається не відставати від світової тенденції щодо діджитал-трансформації. Прихильники цього розвитку вважають, що це суттєво спростить нам життя. Водночас скептики уповільнюють цей процес, іноді перетворюючи процес діджиталізації у сублімацію. В статті детально розглянуто процес діджиталізації та її головних передумов – автоматизації та оцифрування даних.

Ключові слова: автоматизація, облік, оцифрування даних, управління, діджиталізація, блокчейн, бізнес, ТОП-менеджер, трансформація.

Вибагливе сьогоднішнє диктує нові актуальні вимоги до трансформації майже усіх сфер діяльності суб'єктів господарювання. Наразі зупинимося на трьох поняттях, які є у всіх на слуху, активно впроваджуються в бізнесі, і навіть поступово переходять до державного управління. Йдеться про: оцифрування даних, автоматизацію, та діджиталізацію. Зауважимо, що усі три терміни не є синонімами, а мають унікальне значення.

Оцифрування даних – процес, який представляє собою перенос паперового документообігу до електронного. Прикладом такого процесу є отримання інформації у вигляді довідки із будь-якого органу влади. При цьому,

слід розуміти, що йдеться не лише про електронний вигляд такої довідки, а насамперед про те, що даним, зазначеним у ній, можна довіряти. Такі дані мають певний сенс та юридичний статус. Таким чином, до даного процесу приєднується ще один хайповий процес – блокчейн. Який полягає у побудові за певними правилами неперервного ланцюга блоків, що містять інформацію. Перш за все, інформацію, якій можна довіряти.

Наступний термін «автоматизація» – процес, який представляє собою повторювані дії за певним алгоритмом. Це може бути запит від менеджменту на оптимізацію певних витрат або дій. Процес, який має переваги зокрема для управління, а не для конкретного користувача.

На відміну від двох попередніх термінів, термін «діджиталізація» – скоріш за все застосовується для хайпу. В практиці управління підприємствами цей термін розуміється, як «цифрова трансформація».

Розглянемо, що ж представляє собою такий процес, досить хайповий та популярний наразі серед ТОП-менеджменту. На наш погляд такий процес являє собою взагалі зміну підходу бізнесу, бізнес-процесів та взаємовідносин людей між собою. Як приклад, можна навести усім відомі компанії, які є повністю діджиталізованими. Зокрема, це – американська міжнародна публічна компанія Uber, яка, не маючи власних автівок, має розгалужену сферу таксі, та найкрупніша соціальна компанія Facebook, яка не має власного контенту, але досить активно та вдало продає інші.

Слід констатувати факт, що діджиталізація в Україні практично не знаходить свою реалізацію, оскільки лише близько 4% співробітників дійсно готові до змін в роботі та у відношенні до роботи. На жаль, деякі менеджери намагаються застосувати діджиталізацію, не змінюючи ієрархію управління, в такому випадку підмінюються поняття, і ми маємо певну сублімацію. З огляду на вищесказане, вважаємо, що найефективніше застосовувати процес діджиталізації у компаніях із чисельністю працюючих не більше 50 осіб.

Одним із основних сегментів діджиталізації управління підприємством є діджиталізація облікової системи. З огляду на це слід розглядати питання

подальших перспектив розвитку професії бухгалтера за таких умов. І наразі такі питання стають доволі актуальними. [1]

Впритул діджиталізувати облік на підприємстві можливо лише за виконання умови його повної автоматизації. Питання автоматизації бухгалтерського обліку та застосування певного програмного забезпечення є актуальним для кожного підприємства. Важкість цього питання виникає внаслідок того, що наразі підприємствам пропонується безліч різноманітних облікових програм. Крім того, у діючих бухгалтерів України виникла проблема з використання тих програмних продуктів, якими вони користувалися певний час. [2]

Особливо гостро це питання постало у 2017 р., коли було прийнято та опубліковано Указ Президента України № 133/2017 від 15.05.2017 року «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 28 квітня 2017 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», в якому серед іншого був заборонений для використання в Україні пакет програмного забезпечення «1С: Підприємство» та його різновиди [3].

Звісно, така ситуація викликала занепокоєння бухгалтерів – фахівців, оскільки майже кожна велика компанія використовувала саме цей програмний продукт або його модифікації. І тоді постало завдання перед програмістами – створити подібний функціонал, як у відомого та популярного 1С.

Слід відзначити, що проблема постала й перед науковцями-викладачами вищих закладів освіти, які, маючи в навчальних планах відповідні дисципліни, здійснювали підготовку фахівців також на платформі 1С. [4]

Процес, розпочатий у 2017 році, триває й досі. Здійснюється постійний пошук альтернативних програмних продуктів, які б при застосуванні не викликали конфлікт між базою, що існувала у підприємства та тими новими модулями, які запроваджуються. Зокрема, наразі вітчизняними програмістами розроблено та запропоновано більш, ніж 50 програмних продуктів з обліку для

підприємств [5]. А на платформі 1С, використовуючи функціонал цієї програми створено нову програму BAF (Business Automation Framework).

Отже, дійсно автоматизація обліку – є основним та одним із головних етапів діджиталізації облікової системи підприємства в цілому. Але, як вже було зазначено, процес автоматизації не призводить до зміни ієрархії управління. Тому вважати автоматизацію єдиною та головною умовою діджиталізації неправильно.

З огляду на вимоги, які наразі диктує бізнес, вважаємо, що процес діджиталізації обліку лише набирає обертів в нашій країні. А необхідність його вже розуміла та актуальна. Із впровадженням цього процесу значно зміниться в майбутньому й роль бухгалтера на підприємстві. Із простого рахівника бухгалтер перетворюється у ТОП-менеджера з обліку та адміністрування, який не лише за допомогою сучасного програмного забезпечення відображає минулі події діяльності підприємства, а й вміло використовує законодавство, адмініструє та консультує, юзає усі сучасні додатки, виправляє баги та інколи створює плагіни. [6]

На нашу думку, саме такі спеціалісти будуть затребуваними на ринку праці в майбутньому.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Євсєєва О.О., Підопригора І.В. Формування знань нової генерації фахівців з ТОП-менеджменту в обліку та адмініструванні в умовах викликів цифрової економіки. *International Scientific Conference Economy Digitalization: Processes, Strategies, technologies* : Conference Proceeding, January 24th, 2020. Kielce, Poland: Baltija Publishing. 148 pages. [Цифровізація економіки: процеси, стратегії, технології: Матеріали Міжнародної наукової конференції. (м. Кельце (Республіка Польща), 24 січня 2020 р.). С. 136–139.

2. Євсєєва О.О. Сучасні виклики і завдання digital («диджитал»)-обліку і tax («такс»)-адміністрування в умовах цифрової економіки. *Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми*

та перспективи розвитку : V Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 27 листопада 2019 р.). Тези доповідей. Чернігів : ЧНТУ, 2019. С. 177–178.

3. Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій): Указ Президента України № 133/2017 від 15.05.2017 року. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1332017-21850>.

4. Ievsieieva O. Trends of modernization and improvement of educational programs in the context of modern challenges of the national economy. *Problematic issues of Ukrainian university education in transformational conditions of economy: monograph / under the general editorship of Doctor of Economics, Professor L.L.Kalinichenko / Higher School of Social and Economic*. – Przeworsk: WSSG, 2020. P. 111–127. – (284 p.)

5. Микульський В.С. Трансформація професії бухгалтера в умовах діджиталізації управління. *Економіка АПК*. № 6, 2019. С. 103–110. URL : <http://www.eapk.org.ua/contents/2019/06/103>.

6. Євсєєва О.О., Підопригора І.В. Концептуальні підходи до формування освітньо-професійної програми (на прикладі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»). *Економічний простір: Збірник наукових праць*. № 153, 2020. С. 89–96.